

LBRIS

We know
books

ALEXANDRA TUDOR

*Noi de la Olt
ne tragem*

Scrisul Românesc
Fundăția – Editura

Cuprins

E și nu mai e	9
Ea și el și bicicleta.....	11
Tudor – leul, steagul și pistolul.....	13
Bunicul, seceta și paparuda.....	18
Masa, rușinea și oamenii.....	21
De-ale nășitului	23
Masa, boii și coliva.....	26
Primenirea, slava și veșnicia.....	32
Vinerea Mare, Deniile și așteptarea.....	35
Fina Anuța, balanța și Psalmul 50	37
Oul, soarele și calendarul	39
Paștele, mușcătura și programul	41
Calul, câinele și omul.....	44
Cu șareta	47
Lumea, colțul și rotundul	49
Cum ne-a miluit când am omenit	51
Ce dai când n-ai	53
Siropul de căpșuni și paiele din urechi	58
Are balta pește, scoici și broaște.....	60

Jambirbocii, ploaia Sfântului Ilie și cloța	63
Film, hai la film, adunarea!	68
Țoale, lighene și miresme	70
Cireșele, Indianu' și ce a dat Dumnezeu	72
Ușa, poarta și fereastra	76
Potopul din strachină, dealuri și lanuri	79
Scorpia, carul și coarnele din cer	80
Lungul drum al mămăligii	83
Oamenii, casa și focul	86
Moș Pitac, lumea și inima	88
Știricile, neamurile și sărăcia	91
Nunți de țară și oraș. Taicu și Doftoroaia	92
Golul, Lenuța și litruța	99
Înserarea, troița și așteptarea	110
Sapa și blana de iepure	112
Beciul, zborul și lumina	113
Gioisticu' – bățul fericirii goale	118
La înălțime, pe scară și pe pământ	120
Ploaia, curentul și cimitirul	125
Viața, luna și găleata	134
Soarta, tainele și apa	138
Noi de la Olt ne tragem	141
Despre autor	144

- Săndica, ce tot scrii tu acolo?
- O carte, mamaie, despre copilăria mea aici, la țară.
- Bine, muică, să ne scrii!

*
* *

Am copilărit la țară. Eram mulți în bătaură. Nu știam atunci că asta e comoara omului, alături de sănătate și credință: să fie curtea plină de ai tăi și omenie între oameni.

E și nu mai e

— Muică, s-au rupt ștacheții gardului și lemnele chitite nu mai au nici foc, nici unde să mai ardă.

Câte-o găscă ridică gâtul din țărână prin gardul vecinei către băătura noastră rămasă fără niciun „Ga”.

— I-o fi fost și ei dor să mai tănuie cu careva, mai știi, zise ea cum își ridică ochii din spuza jarului. E ultimul buștean, tăiat din plopii de pe drumul secăt de oameni, ca o albie de râu fără pește.

— Da' unde s-a dus totul?

— Eii, cum unde?! Uită-te-n sus, la râul de stele din Calea Robilor! Acolo sunt toți. Și tu așa să-i zâci lu' *Dumnezău* când o mai trece pe la noi, prin Prisaca și n-oi mai fi eu: odihnește-o pe roaba ta! Să-L omenști cu o cană de apă rece din fântâna îngropată, că altceva n-a mai rămas în băătura noastră. S-au prăpădit toate: și casa și lumea veche, muică!

M-am trezit cu gura uscată. De unde apă?!

Casa noastră mare a ars.

Nu mai e nimic în băătură, doar rugi, salcâmi și ierburi, sălbătice. Locurile le-om da toate. Cine să le mai ducă de grijă, că noi ne-am împrăștiat ca vânturile în patru zări prin lume.

Om mai veni odată să mai aprindem câte-o lumânare la ai noștri în cimitir și să mai tăinuim cu ei în gând. Singurul Tudor care-a mai rămas în sat din neamul nostru e Nicolae, veghează tânăr din poza de la monument rândurile de lume și din deal și de pe vale. Se uită și el să vadă care mai știe azi să dea „*Bună ziua*”, ceva de pomană, să își facă o cruce, să fie *Om*.

Ea și el și bicicleta

Mămăliga învârtoșată bolborosea în ceaunul cu trei picioare și, din când în când, aburi leneși țâșneau cu un furnăit scurt, precum calul lui nea Luloi, când trece iute cu căruța la deal. Pe la noi oameni așa sunt ei, mai grăbiți și animalele, vezi bine, s-au dat și ele după om, că doar omul sfințește locul.

Mestecăul desparte apele din ceaun să facă loc pentru untul de la putinei, brânza de oaie sărată și smântâna adunată în oala de pământ.

Bicicleta țărăie soneria pe drum, sus-jos, o dată, de două, de trei ori.

Își ridică ochii din foc, jăratecul dorului îi ardea sufletul. A venit, întocmai cum i-a trimis vorbă prin Anița lu' Rima, o așteaptă la cișmeaua veche, la cumpănă, cum o apune soarele de tot peste dealurile Murgașului.

— Gheorghe, ia vezi, mă, ce tot face ăla pe drum gălăgie, pe la poarta noastră.

Dar ea știa!

Se ridică de la tuci, își șterse dosul mâinilor pe șorț, lăasă mămăliga și fugi în casă să își ia sâcuiul în care strânsese de dimineață câteva cămăși cusute astă-iarnă, două velințe cu romburi, aspre și ruginii, pantofii *ăi* buni și o vestă neagră de catifea cu mărgele.

Restul le lăsă pe toate la curtea omului căreia a dat-o mamă-sa, fără de știrea lu' tată-su, rămas la București. Și fără să dea „*Bună seara*”, fugi pe poartă până la fântâna unde o aștepta, după cuvânt, Dumitru cu bicicleta. Toate s-or slobozi curând!

Țrrrrr! Țrrrrr! Țrrrrr!

Tudor – leul, steagul și pistolul

Pe la noi, ploile veneau de la deal și se terminau pe vale.

Ploua cu tunete și fulgere – atunci pleca Sfântul Ilie cu trăsura la plimbare pe ogoarele cerului. Erau arii întregi de lumină arată cu pluguri de nori și câteodată perdele întregi de apă fluturau în aerul îngreunat de nu mai vedeai bine dealurile dinspre Craiova.

Curgeau burlanele, ogașele, pâraie născute vreme de o ploaie o luau pe alei în jos, se umpleau butoaiele, se sătura și grădina de apă, se înmuiau pământurile întărite de arșiță, se adăpau animalele, creșteau porumbii, grâul, floarea soarelui, viile, iarba, erau toate tocmită bine.

Mie îmi plăcea cel mai mult după ploaie, când se mai zvânta un pic și nisipul de pe buza drumului era moale, ca mătasea porumbului, de puteam să merg până la Paula lu' Puiu ca să mă joc, dacă mă lăsa mamaie. Dacă nu, tot era bine: scrijeleam cu un băț de la corcodușul de la capul podului literele și semnele palmelor mele. Eu doar le scriam,

dar era o babă în sat, Ghița a lu' Porumbacu care știa să le și citească, ca pe bobi.

Bunica credea în ele doar câteodată, că uite, i-a zis ei o țigancă că o să moară nu știu când și n-a mai murit. Și uite așa ne puna să facem lucrurile ba după calendar și rânduiala bisericii, ba după cum știa ea de la maica ei.

Odată, când îmbobocea dimineața în pomul *ăl* mare al cerului înstelat, mă trezesc la cântatul cocoșului să merg la veceul din curte și ce să vezi?! Mamaie tămâia cu boji negri și afuma ceva pe pirostriile din curte. Tocmai ce se întorsese de la cimitir cu tanti Nica și, după ce afumase mormintele, acum afuma curtea și pe noi. Poate, poate, s-o lăsa tata de fumat, că degeaba îi dăduse tataie 100 de lei, tot nu lăsase tutunul. Avea bunicul, care era casier central, o geantă ca un dreptunghi negru, cât cuiabarul găinilor, plină de chite colorate de bani, mulți bani cu bărbați pictați în albastru, verde, roz. Mie îmi plăcea să primesc câte un Bălcescu – albastru ca cerul senin de după ploaie. Mai des îmi dădea câte un Cuza sau câte un Vladimirescu. Tocmai acela pe care îl văzusem de două ori în viață, se poate pentru că era tot oltean: cu un leu, steag și pistol la brâu

la monumentul din Târgu-Jiu și la Padeș, de unde a pornit mai demult domnul Tudor răscoala. Auzi, adică se scoală oamenii de mai multe ori până se răstoarnă lumea. De asta zic oamenii pe vale că le-ar trebui un nou Tudor. Aoleu, adică bunicul să ia un steag și-un pistol? Că pe noi ne cheamă Tudor, ca pe el, doar

că neamul nostru, zice bunicu', ar fi venit de prin Croația în Oltenia în slujba unui boier. Pistol avea în grinda de la șopron, îl văzuserăm când urcasem să căutăm bucăți de săpun prin pod. Cât despre steag, luăm unul negru de la biserică, frumos, cu ciucurași aurii și scriem pe el *Tudor* cu cretă și pornim la luptă. Da' cu cine să te lupți?! Dacă îl luăm pe nea Costică al finei Anuța?! El trebuie să știe ce e de făcut. Fusese pe șantier la Porțile de Fier, unde curge Dunărea, care e mama broaștelor, cum decretasem eu după o poză din ziar. Pesemne, porțile astea de fier închideau Dunărea cum închidem noi porțile mari de la drum, să nu iasă puii de la cloță și să-i calce vreun tractor sau rata care biruia greu coasta până la noi.

Mai sus puțin de casa noastră, era stația, la nea Mitică, mecanic la Autobaza de la Craiova, care îi știa pe toți șoferii. Și dacă îi știa el, îi știa tot satul, adică și eu. Nea Mitică cobora din rată încărcat cu plase de pâine, roșii sau castraveți și înainte să treacă podul către casă, mă cinstea cu câte ceva.

Mamaie mă certa și zicea că am și eu acasă, să nu mai fiu pomanagioaică pe drum, dar nea Mitică era și el de-al casei, că doar era fiul finei Anuța, căreia mamaie Sanda îi era nașă și eu la fel. Așadar, trebuia să vină nea Mitică la

mine cu plocon. Daaar, înainte să îmi dea ploconul mă întreba „De ce e laptele alb dacă vaca e neagră?”

Și eu mă uitam la el mirată cum e cu puțință una ca asta?! Și cât e satul ăsta de mare, cât o lume aproape, nimeni nu a știut să răspundă, nici măcar baba Floarea lu’ Mărgărit, cea mai bătrână dintre toate babele, care avea totdeauna capul acoperit cu o cârpă neagră în colțuri, ca acoperișul casei mari. Asta însemna că lui nea Mitică îi mergea mintea, cum zicea tataie despre câte unul. Dar pe unde merge mintea tot nu am înțeles, că la noi și găștele și rațele și vacile și caii și oamenii mergeau toți pe drum, fie pe lângă gard când li se

împăienjneau ochii și li se clătinau picioarele, înfrânți de neputință. Minteă înseamnă că nu mergea, ci trebuie că zbura, ca vântul și ca gândul, ca fulgerul care pleacă din Murgași și cade la Prisaca. Exact așa cum zboară calul lui Harap-Alb sau Pegas, un fel de cal înaripat pe la greci, cum povestea Aviatorul despre alt neam de oameni și de cai.

